

Čebelji fitnes – vplivi krmljenja na čebelje družine (I. del)

Maja Smodiš Škerl*, maja.smodis.skerl@kis.si

Uvod

V poznopoletnem obdobju si čebelja družina pripravlja ozimnico in vzreja predvsem dolgožive zimske čebele. Zaradi večanja zalog hrane je matica omejena pri zaleganju, čebele počasi oblikujejo gručo in vzdržujejo oz. uravnavajo primerno temperaturo glede na zunanje vremenske razmere. Januarja začne matica znova zalegati, dolgožive delavke porabljajo zadnje zaloge hranilnih snovi v svojem telesu in oskrbujejo mlado zalego. Izlegajo se kratkožive čebele, ki zgodaj spomladi kmalu postanejo pašno dejavne in iščejo prvo pašo. V tem obdobju hitro poidejo zimske zaloge hrane, zaradi spremenljivega vremena in nihanja temperatur pa se pogosto pojavlja nevarnost, da čebele ne morejo izleteti iz panja, tako da je prekinjen dotok hrane vanj. Temu se družina prilagaja tako, da začasno zmanjša oskrbo zalege.

Obilje proteinske hrane, ki jo v panju neutrudno prinašajo pašne čebele, je pomembno za vzrejo mladih ličink. Večje število mladih delavk še ni zagotovilo za uspeh, zato moramo upoštevati več lastnosti, med katerimi je zelo pomembna dolgoživost. Delavke krmilke, ki intenzivno krmijo zalego, imajo krajšo življenjsko dobo in dalj časa ostajajo v gnezdu. Ob pomanjkljivem dotoku hrane se naloge čebel hitreje zamenjajo in mlade čebele prej odletijo na pašo. Znano je, da dopolnilno krmljenje s sladkornim sirupom ugodno vpliva na razvoj družine v obdobju pomanjkanja nektarja ali pri oskrbi družin po točenju medu. Pri odločanju o dodatnem krmljenju lahko čebelarji poleg konzumnega sladkorja izbiramo med več vrstami sladkornih sirupov. Na našem tržišču med drugim najdemo glukozno-fruktozni sirup 'TruSweet' (Cargill), saharozno-fruktozno-glukozni sirup 'Apiinvert' (Südzucker, Nemčija), in fruktozno-glukozno-saharozni sirup 'Ambrosia' (Nordzucker, Nemčija). Sirupi so po navodilih proizvajalcev pripravljene za takojšnje krmljenje družin. Njihova sestava

V obdobju obilne paše intenzivno izletavajo starejše čebele. Za vzrejo zalege družina potrebuje stalen dotok cvetnega prahu in nektarja.

va temelji na razmerjih med fruktozo, glukozo in/ali saharozo, ki čebele manj obremenjujejo, saj morajo običajni sladkor (saharozo) encimsko razgraditi, zaradi tega pa se dodatno izčrpavajo.

V okviru uredbe o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva v letih 2011–2013 smo letos v laboratorijskih razmerah v kletkah poskusno krmili zimske in poletne delavke ter analizirali morfološke in histološke lastnosti notranjih organov delavk. Poskusne družine smo krmili za zimsko zalego, merili smo razvoj in donos družin ter spremljali njihovo zdravstveno stanje. Sirupe in sladkor, ki smo jih uporabili za krmljenje, smo vzorčili in določali izvor sladkorjev. V prihodnjih številkah bomo poročali o zanimivih izsledkih naših raziskav. ■

* dr., Kmetijski inštitut Slovenije